

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ОДЕСЬКА ЮРИДИЧНА АКАДЕМІЯ»

ЛЕВЧЕНКО Світлана Григорівна

УДК 342.951:351.713 (477)

**ПРАВОВІ ОСНОВИ РЕАЛІЗАЦІЇ
АДМІНІСТРАТИВНИХ ПОВНОВАЖЕНЬ
У ДЕРЖАВНІЙ МИТНІЙ СПРАВІ**

Спеціальність 12.00.07 – адміністративне право і процес;
фінансове право; інформаційне право

АВТОРЕФЕРАТ

дисертації на здобуття наукового ступеня
кандидата юридичних наук

Одеса – 2014

Дисертацією є рукопис.

Робота виконана в Національному університеті «Одеська юридична академія» Міністерства освіти і науки України.

Науковий керівник доктор юридичних наук, професор
КОРМИЧ Борис Анатолійович,
Національний університет
«Одеська юридична академія»,
завідувач кафедри морського та митного права

Офіційні опоненти: доктор юридичних наук, професор
КАЛАЯНОВ Дмитро Петрович,
Одеський національний морський університет,
завідувач кафедри кримінального
та адміністративного права;

кандидат юридичних наук, доцент
МАЗУР Анатолій Васильович,
Академія митної служби України,
доцент кафедри адміністративного
та митного права

Захист відбудеться «___» _____ 2014 р. о ___ годині на засіданні спеціалізованої вченої ради Д 41.086.01 Національного університету «Одеська юридична академія» за адресою: 65009, м. Одеса, Фонтанська дорога, 23.

З дисертацією можна ознайомитись у науковій бібліотеці Національного університету «Одеська юридична академія» за адресою: м. Одеса, вул. Піонерська, 2.

Автореферат розісланий «___» _____ 2014 р.

Вчений секретар
спеціалізованої вченої ради

Л.Р. Біла-Тіунова

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. Суттєва необхідність удосконалення законодавчих реалій державної митної політики та спроба створити європейську модель сервісної служби та контролюючого відомства з питань державної митної справи мали наслідком прийняття у 2012 р. нового Митного кодексу України, реорганізацію та ліквідацію за останні півтора роки чотирьох державних центральних адміністрацій, які впроваджували у життя єдину державну митну політику, формування складної структури суб'єктів реалізації державної митної справи та формування нових поглядів та підходів щодо мети, принципів та етапів реалізації державної митної справи.

Однак, спроба створити оптимально-скеровану (щодо питань прийняття чи виконання адміністративно-управлінських рішень) та ефективно-спроможну (щодо питань виконання функцій та процедур) систему суб'єктів реалізації державної митної справи шляхом об'єднання значної кількості контролюючих та регулюючих функцій, а також перепрофілювання завдань податкової та митної служб зі здійснення контролю на надання послуг підприємствам, бізнесу та фізичним особам, не дали змоги знайти баланс між виконанням функцій із забезпечення надходжень до бюджету, що вплинуло на посилення фіскального тиску та викликало значні труднощі в діяльності суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності, у зв'язку з чим відповідно до положень Указу Президента України від 6 березня 2014 р. № 285/2014 «Про визнання таким, що втратив чинність, Указу Президента України від 24 травня 2013 р. № 307» та Постанови Кабінету Міністрів України від 1 березня 2014 р. № 67 «Про ліквідацію Міністерства доходів і зборів України» створене 24 грудня 2013 р. Міністерство доходів і зборів України було ліквідовано, на його базі відновлено діяльність державної податкової та митної служб. Проте, у період проведення ліквідаційних процедур Міністерства доходів і зборів України та формування нових органів державної виконавчої влади – Державної податкової служби України і Державної митної служби України, бачення Уряду стосовно функціонування системи митних та податкових органів дещо змінилося, у зв'язку з чим було прийнято рішення про створення шляхом реорганізації Міністерства доходів і зборів України Державної фіскальної служби (Постанова Кабінету міністрів України від 21 травня 2014 р. № 160 «Про утворення Державної фіскальної служби»).

Зазначені вище процеси створили якісно нові підходи до визначення змісту, правової природи, властивостей та класифікаційних можливостей адміністративних повноважень у сфері державної митної справи як однієї з особливих ознак суб'єктів реалізації державної митної справи, що безпосередньо впливає на їх реальну здатність здійснювати державну митну справу, реалізовувати своє призначення та основні завдання

в зазначеній сфері. Це обумовило необхідність глибокого та всебічного дослідження та з'ясування змісту, ознак, властивостей і класифікаційних можливостей адміністративних повноважень як правової категорії, що, у свою чергу, зумовило важливість теоретичного обґрунтування та внесення науково аргументованих пропозицій та рекомендацій щодо подальшого удосконалення законодавства України стосовно адміністративних повноважень у державній митній справі.

Дослідження правових основ реалізації адміністративних повноважень у сфері державної митної справи науковці та практики обмежували лише розглядом окремих аспектів, пов'язаних, в основному, з використанням митними органами адміністративних повноважень у процесі митного контролю та митного оформлення товарів та транспортних засобів комерційного призначення, що переміщуються через митний кордон України. Зазначене свідчить про фрагментарність досліджень правових основ реалізації адміністративних повноважень у сфері державної митної справи. Крім того, в умовах радикальної зміни системи та структури, а також ідеології функціонування суб'єктів реалізації державної митної справи, проблема правової регламентації адміністративних повноважень у сфері державної митної справи набула нового змісту, є надзвичайно актуальною і зобов'язує детально зупинитися на її аналізі.

Таким чином, теоретична та практична значимість обраної теми, її недостатня теоретична розробленість та актуальність зумовили необхідність та важливість теоретичного обґрунтування та внесення науково аргументованих пропозицій та рекомендацій щодо подальшого удосконалення митного законодавства, що стосується адміністративних повноважень у сфері державної митної справи.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дисертаційне дослідження виконано на кафедрі морського та митного права Національного університету «Одеська юридична академія» відповідно до плану наукових досліджень «Визначення шляхів підвищення ролі норм морського, митного та інформаційного законодавства для подальшого забезпечення економічної незалежності України у ХХІ столітті» і є частиною роботи університету в рамках загальної тематики «Традиції та новаци у сучасній українській державності і правовому житті» (державний реєстраційний номер 0106U004970).

Мета і задачі дослідження. Мета дисертаційного дослідження полягає у тому, щоб на основі комплексного аналізу теоретичних напрацювань та норм чинного законодавства України з питань державної митної справи визначити специфіку адміністративних повноважень у державній митній справі, охарактеризувати особливості їх правового регулювання та розробити на цій основі науково обґрунтовані пропозиції, рекомендації, спрямовані на удосконалення законодавства щодо поняття, порядку, форм

та процедур реалізації адміністративних повноважень у державній митній справі.

Для досягнення поставленої мети основну увагу було приділено вирішенню таких задач:

визначити стан наукових розробок щодо реалізації адміністративних повноважень у державній митній справі;

охарактеризувати поняття, зміст та структуру адміністративних повноважень у державній митній справі;

встановити особливості адміністративних повноважень у державній митній справі;

здійснити класифікацію адміністративних повноважень у державній митній справі;

висвітлити процедури реалізації адміністративних повноважень у державній митній справі;

надати правову оцінку чинним нормативно-правовим актам, які регламентують адміністративну діяльність у сфері державної митної справи;

охарактеризувати поняття, форми та значення взаємодії в реалізації адміністративних повноважень у державній митній справі.

надати конкретні пропозиції та практичні рекомендації з удосконалення законодавства щодо реалізації адміністративних повноважень у державній митній справі.

Об'єктом дослідження є суспільні відносини, що виникають у зв'язку з реалізацією адміністративних повноважень у державній митній справі.

Предметом дослідження є правові основи реалізації адміністративних повноважень у державній митній справі.

Методи дослідження. Методологічну основу дослідження становить сукупність методів та прийомів наукового пізнання. В основу методологічної конструкції дисертаційної роботи покладено діалектичний метод пізнання, який дозволив дослідити проблеми, пов'язані з визначенням особливостей застосування адміністративних повноважень у державній митній справі (п.п. 1.1, 1.3, 2.3). Метод системного аналізу став підґрунтям визначення напрямків дослідження правових основ реалізації адміністративних повноважень у державній митній справі. З метою виявлення тенденцій регулювання питань державної митної справи застосовувалися такі емпіричні методи, як спостереження, опис, порівняння, індуктивне узагальнення (п.п. 1.1, 1.2, 2.2, 3.1). Для формулювання та поглибленого дослідження понятійного апарату, застосовуваного в дисертаційній роботі, використано логіко-семантичний метод (п.п. 1.1, 1.2, 2.1, 3.2). Формально-логічний метод використано для аналізу та з'ясування порядку реалізації адміністративних повноважень у державній митній справі (р. 3). Структурно-функціональний метод застосовано для аналізу сутності та

особливостей правотворчості та правозастосування як форм реалізації адміністративних повноважень у сфері державної митної справи (п. 2.3). Застосування методів моделювання, аналізу, синтезу, узагальнення та аналогії дозволило сформулювати пропозиції щодо удосконалення чинного законодавства України з питань державної митної справи.

Науково-теоретичною базою дослідження стали наукові праці таких відомих вчених у галузі адміністративного та митного права, як: В.Б. Авер'янов, Ю.П. Битяк, О.М. Бандурка, Д.М. Бахрах, О.В. Берг, Л.Р. Біла-Тіунова, І.П. Голосніченко, Д.І. Дзвінчук, Є.В. Додін, Д.П. Калаянов, І.О. Картузова, С.В. Ківалов, Ю.М. Козлов, П.І. Кононов, В.К. Колпаков, Б.А. Кормич, А.Б. Лялька, В.Я. Настюк, Д.В. Приймаченко, Ю.М. Старілов, Й. Сташа, Ю.О. Тихомиров, О.П. Федотов, О.І. Харитонova, Д.Д. Цабрій, В.А. Юсупов та ін.

Нормативною базою дисертації є Конституція України, закони України з питань державної митної справи, укази і розпорядження Президента України, постанови і розпорядження Кабінету Міністрів України, нормативні акти Міністерства доходів і зборів України, Міністерства фінансів України, Державної митної служби України та інших центральних органів виконавчої влади.

Емпіричною базою дисертації стали узагальнення практики діяльності у сфері державної митної справи, а також публікації у періодичних виданнях та довідкова література.

Наукова новизна одержаних результатів. Дисертаційна робота є першим у вітчизняній адміністративно-правовій та митно-правовій науці комплексним дослідженням, присвяченим адміністративним повноваженням фіскальних органів, що реалізують державну митну справу (далі – митні органи) та порядку їх реалізації. У результаті здійсненого дослідження сформульовано ряд нових наукових положень та висновків, запропонованих особисто автором. Серед них:

уперше:

сформульовано поняття адміністративних повноважень у сфері державної митної справи як сукупності прав та обов'язків митних органів щодо застосування митного законодавства та стягнення мит та податків, а також застосування інших законів та правил, що стосуються ввозу, вивозу, переміщення або зберігання товарів;

визначено особливі характеристики адміністративних повноважень у сфері державної митної справи: виключність; імперативність; локальність; технічне та спеціальне забезпечення; забезпечення державним примусом;

здійснено класифікацію адміністративних повноважень у сфері державної митної справи за змістом, способом здійснення, залежно від організаційно-правового рівня адміністративних повноважень суб'єктів реалізації митної справи, функцій, покладених на митні органи, а також

здійснено поділ адміністративних повноважень на повноваження, які безпосередньо впливають на порядок переміщення товарів та транспортних засобів комерційного призначення через митний кордон України, та допоміжні, яких спрямовано на створення умов для реалізації основних;

сформульовано поняття взаємодії у державній митній справі як особливого способу реалізації адміністративних повноважень у сфері державної митної справи;

визначено цілі взаємодії у державній митній справі: цілі, безпосередньо пов'язані зі здійсненням заходів щодо боротьби з порушеннями законодавства України з питань державної митної справи, та цілі, які передбачають створення режиму оптимізації діяльності щодо досягнення цілей першого виду;

охарактеризовано принципи взаємодії у сфері державної митної справи: законності; науковості; плановості; безперервності; головної ланки; оперативності; ефективного та економічного використання можливостей взаємодіючих елементів; пропорційної відповідальності;

удосконалено:

поняття адміністративної діяльності у сфері державної митної справи як публічної, цілеспрямованої, державно-владної, нормотворчої, виконавчо-розпорядчої та засвідчувально-пошукової професійної діяльності, що полягає у безпосередньому та поточному вирішенні завдань, спрямованих на реалізацію державної політики у сфері державної митної справи, впровадженні організаційних заходів стосовно формування і функціонування ефективної системи митних органів;

типологію форм адміністративної діяльності у державній митній справі;

розмежування категорій «компетенція», «повноваження», «завдання» та «призначення» митних органів. Компетенція являє собою сукупність предмета відання, прав та обов'язків, завдань, соціального призначення та полягає у можливості впливати на порядок переміщення товарів та транспортних засобів комерційного призначення через митний кордон України, в той час, як призначенням митних органів є безпосереднє здійснення державної митної справи;

набули подальшого розвитку:

класифікація видів адміністративної діяльності у державній митній справі в залежності від підвідомчості виконавця суб'єкту адміністративної діяльності, сфери та меж реалізації, змісту та цілей здійснення адміністративної діяльності;

наукові напрацювання щодо процедур реалізації адміністративних повноважень у сфері державної митної справи;

наукові погляди щодо функцій митних органів;

запропоновано внесення змін до Митного кодексу України щодо призначення та завдань митних органів у сфері державної митної справи.

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що сформульовані в дисертаційному дослідженні положення, зроблені узагальнення, висновки та пропозиції мають загальнотеоретичне та прикладне значення для науки адміністративного права і процесу, митного права, правотворчої діяльності та практики діяльності у сфері державної митної справи.

Результати дослідження можуть бути використані у:

науково-дослідницькій сфері – для подальшого розгляду проблем правового регулювання адміністративних повноважень у сфері державної митної справи;

правотворчій діяльності – при підготовці змін та доповнень до Митного кодексу України, інших нормативно-правових актів з питань державної митної справи;

правозастосовній діяльності – для поліпшення та удосконалення практичної діяльності у сфері державної митної справи;

навчальному процесі – при викладанні навчальних дисциплін: «Адміністративне право», «Адміністративний процес», «Митне право», «Адміністративні процедури», «Міжнародне митне право».

Апробація результатів дослідження. Основні положення та висновки дисертаційного дослідження було представлено та обговорено на: Міжнародній науковій конференції професорсько-викладацького складу «Правове життя сучасної України» (м. Одеса, 20–21 квітня 2012 р.), Міжнародній науковій конференції, присвяченій 15-річчю Національного університету «Одеська юридична академія» та 165-річчю Одеської школи права «Теоретичні та практичні проблеми забезпечення сталого розвитку державності та права» (м. Одеса, 30 листопада 2012 р.), VI міжнародній науково-практичній конференції молодих учених «Митна політика та актуальні проблеми економічної безпеки України на сучасному етапі (економіко-управлінські, правові, інформаційно-технічні, гуманітарні аспекти)» (м. Дніпропетровськ, 29 березня 2013 р.), Міжнародній науково-практичній конференції «Правове життя сучасної України» (м. Одеса, 16–17 травня 2013 р.), Міжнародній науково-практичній конференції «Актуальні питання взаємодії інститутів громадянського суспільства та органів публічного адміністрування у напрямку розвитку правової системи України» (м. Київ, 10–11 серпня 2013 р.), Міжнародній науково-практичній конференції «Актуальні проблеми розвитку права і держави в умовах міжнародних інтеграційних процесів» (м. Дніпропетровськ, 29 листопада 2013 р.), Міжнародній науково-практичній конференції «Приоритетные направления развития правовой системы Украины» (м. Донецьк,

25–26 жовтня 2013 р.), Міжнародній науково-практичній конференції «Проблеми правової реформи та розбудови громадського суспільства в Україні» (м. Харків, 1–2 листопада 2013 р.), Міжнародній науково-практичній конференції «IX Прибузькі юридичні читання» (м. Миколаїв, 29–30 листопада 2013 р.), Міжнародній науково-практичній конференції «Особливості розвитку законодавства України у контексті євроінтеграційних процесів» (м. Донецьк, 15–16 листопада 2013 р.), Міжнародній науково-практичній конференції «Правова система України: сучасні тенденції та фактори розвитку» (м. Запоріжжя, 31 січня–1 лютого 2014 р.), Міжнародній науково-практичній конференції молодих учених «Правова реформа та забезпечення демократизаційних процесів і національних процесів в Україні»: (м. Дніпропетровськ, 25 березня 2014 р.).

Публікації. Основні теоретичні та практичні результати дисертаційного дослідження знайшли відображення у 4 наукових статтях, опублікованих у наукових фахових виданнях, що входять до затвердженого переліку, та 1 – у зарубіжному науковому виданні, а також у 12 тезах доповідей на науково-практичних конференціях.

Структура дисертації обумовлена метою дослідження і складається зі вступу, 3 розділів, 8 підрозділів, висновків, списку використаних джерел. Загальний обсяг дисертації становить 204 сторінки, із них основного тексту – 179 сторінок. Список використаних джерел налічує 233 найменування та міститься на 22 сторінках.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У **Вступі** обґрунтовано актуальність теми дослідження, визначено її зв'язок з науковими планами та програмами, мету і завдання, об'єкт і предмет, методи дослідження, наукову новизну та практичне значення одержаних результатів, наведено відомості щодо апробації та публікації результатів дослідження.

Розділ 1 «Теоретико-методологічні засади адміністративних повноважень у державній митній справі» містить три підрозділи, в яких здійснено аналіз стану наукових досліджень адміністративних повноважень у сфері державної митної справи, проаналізовано їх структуру та види, здійснено розмежування правових категорій «компетенція», «повноваження», «завдання» та «призначення» митних органів.

У **підрозділі 1.1. «Наукова концепція адміністративних повноважень у сфері державної митної справи та їх структура»** проаналізовано становлення концепції адміністративних повноважень у державній митній справі. Підкреслено, що адміністративні повноваження у сфері державної митної справи мають певні особливості, які не дозволяють ототожнювати їх з іншими видами владних повноважень органів виконавчої влади:

1) виключність; 2) імперативність; 3) локальність; 4) технічне та спеціальне забезпечення; 5) забезпечення державним примусом.

Визначено, що структурними елементами адміністративних повноважень у сфері державної митної справи є права та обов'язки. Права митних органів прямо пов'язані з виконанням покладених на них обов'язків. Наявність відстані між правом та обов'язком в адміністративному повноваженні означає, що обов'язки митні органи виконують шляхом використання наданих їм прав при настанні відповідних умов з метою забезпечення вирішення поставлених у сфері державної митної справи завдань.

Аналіз різних варіантів тлумачення понять «повноваження», «владні повноваження», «адміністративні повноваження» дозволив надати авторське визначення адміністративних повноважень у сфері державної митної справи – це сукупність прав та обов'язків митних органів щодо застосування митного законодавства та стягнення мит та податків, а також застосування інших законів та правил, що стосуються ввозу, вивозу, переміщення або зберігання товарів.

У підрозділі 1.2. «Компетенція та адміністративні повноваження у сфері державної митної справи: співвідношення правових категорій» досліджено поняття «компетенція митних органів» та здійснено розмежування категорій «компетенція», «повноваження», «завдання» та «призначення» митних органів. Компетенція є складовою адміністративно-правового статусу митних органів, визначає їх місце та роль у системі органів виконавчої влади, являє собою сукупність предмета відання, прав та обов'язків, завдань, соціального призначення та полягає у можливості впливати на порядок переміщення товарів та транспортних засобів комерційного призначення через митний кордон України. Доведено, що адміністративні повноваження у сфері державної митної справи є найголовнішим та невід'ємним, але не єдиним елементом компетенції митних органів. Компетенція різних ланок системи митних органів має територіальні межі. Територіальна дислокація всіх структурних підрозділів митниці, які виконують завдання, покладені на митні органи на місцях, відповідає адміністративно-територіальному поділу держави.

У підрозділі 1.3. «Класифікація адміністративних повноважень у державній митній справі» увагу акцентовано на різноманітті варіантів класифікації владних повноважень. Доведено, що повноцінне розкриття змісту адміністративних повноважень у сфері державної митної справи є неможливим без здійснення відповідної класифікації, яку запропоновано на підставі таких критеріїв: 1) за змістом: отримання, збирання та використання інформації; правотворчі повноваження; повноваження щодо вирішення індивідуальних справ; контрольні повноваження; юрисдикційні повноваження; 2) за способом здійснення: прийняття нормативних актів;

проведення консультацій; вжиття організаційних заходів; координація; взаємодія; укладення договорів; 3) у залежності від організаційно-правового рівня адміністративних повноважень суб'єктів реалізації митної справи: повноваження центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної митної політики та її реалізацію, повноваження митниць, повноваження митних постів, повноваження відділів митного оформлення; 4) у залежності від напрямків реалізації державної митної справи: адміністративні повноваження у сфері державної митної справи, спрямовані на реалізацію фіскальної, регулятивної, статистичної, правоохоронної функцій та функції міжнародного співробітництва. Здійснено поділ адміністративних повноважень на повноваження, які безпосередньо впливають на порядок переміщення товарів та транспортних засобів через митний кордон України, та допоміжні повноваження, спрямовані на створення умов для реалізації основних.

Розділ 2 «Форми реалізації адміністративних повноважень у державній митній справі» складається з трьох підрозділів, в яких надано характеристики адміністративної діяльності у державній митній справі, її видів та форм як діяльності, в рамках якої реалізуються адміністративні повноваження у державній митній справі.

У підрозділі 2.1. *«Адміністративна діяльність у державній митній справі та її види»* проаналізовано сутність адміністративної діяльності у сфері державної митної справи – це діяльність, що полягає у безпосередньому та поточному вирішенні завдань, спрямованих на реалізацію державної політики у сфері державної митної справи та здійснення організаційних заходів щодо формування та функціонування ефективної системи митних органів. Зазначено, що підставою для виокремлення такої діяльності зі структури державного управління є двоїстість її правової природи, що не дозволяє ототожнювати таку діяльність з іншими видами діяльності органів виконавчої влади: адміністративна діяльність у сфері державної митної справи спрямована на позитивне регулювання суспільних відносин, що виникають при переміщенні товарів та транспортних засобів через митний кордон України, забезпечуючи при цьому дотримання суб'єктами такого переміщення вимог законодавства України з питань державної митної справи. Виокремлено суттєві ознаки адміністративної діяльності у державній митній справі: публічність, цілеспрямованість, державно-владний, виконавчо-розпорядчий, засвідчувально-пошуковий характер та професійність.

На підставі аналізу юридичної літератури здійснено класифікацію адміністративної діяльності у державній митній справі: 1) у залежності від підвідомчості виконавця суб'єкту адміністративної діяльності: регулярна і делегована; 2) у залежності від сфери та меж реалізації адміністративної діяльності: зовнішня і внутрішня; 3) за змістом та цілями

здійснення адміністративної діяльності: адміністративно-регулятивна та адміністративно-охоронна.

У **підрозділі 2.2. «Форми адміністративної діяльності у державній митній справі»** наголошено на тому, що кожна із форм адміністративної діяльності має особливий зміст. Від використання тих чи інших форм значною мірою залежить ефективність адміністративної діяльності митних органів, а отже і успішність процесу реалізації завдань, що стоять перед ними. Встановлено, що форма адміністративної діяльності у сфері державної митної справи є зовнішнім способом вираження, в рамках компетенції митних органів, змісту адміністративної діяльності митних органів з реалізації поставлених завдань, цілей, функцій та призначення у державній митній справі.

Зазначено, що за характером наслідків здійснення та ступенем правової регламентації адміністративної діяльності митних органів можна виокремити правові (юридичні) та організаційні (неправові, фактичні) форми. У свою чергу, характерною рисою правової форми адміністративної діяльності у державній митній справі є те, що саме у цій формі найбільш яскраво знаходять свій прояв державно-владний, виконавчо-розпорядчий, підзаконний характер адміністративних повноважень митних органів. Таким чином, правова форма адміністративної діяльності у державній митній справі є специфічною, однорідною за своїми ознаками діяльністю, яка здійснюється у точній та неухильній відповідності до вимог норм Митного кодексу України та інших актів митного законодавства, результати якої тягнуть певні юридично значущі наслідки.

Організаційна форма адміністративної діяльності у сфері державної митної справи існує в рамках чинного законодавства України з питань державної митної справи та в межах компетенції митних органів. При цьому правом тут регламентується лише загальна процедура діяльності. Змістовний аналіз адміністративної діяльності митних органів дозволив у межах організаційної форми адміністративної діяльності у державній митній справі виокремити організаційні дії та матеріально-технічні операції.

Зроблено акцент на тому, що виокремлення форм адміністративної діяльності у державній митній справі має базуватися на комплексному підході та поєднанні з урахуванням сильних і слабких сторін кожної з форм, диференційовано і конкретно, виходячи з тієї чи іншої проблеми або ситуації.

У **підрозділі 2.3. «Сутність та особливості правотворчості та правозастосування у сфері державної митної справи»** проаналізовано правові форми адміністративної діяльності у сфері державної митної справи. Визначено, що правотворчість у державній митній справі являє собою процес підготовки та прийняття у встановленому порядку відомчих

нормативно-правових актів, що регулюють відносини, які виникають під час переміщення товарів та транспортних засобів через митний кордон України, а також відносини, пов'язані з організацією та функціонуванням системи митних органів. Зроблено акцент на тому, що усіх структурних елементів митних органів наділено відповідними правотворчими повноваженнями у сфері державної митної справи, однак коло таких повноважень утворює неоднакову правотворчу компетенцію. Установлено, що особливість правотворчості у сфері державної митної справи полягає у тому, що така правотворчість пов'язана із зонами службової відповідальності конкретного митного органу або його спеціалізацією та має вираження у суворо регламентованому порядку розробки, видання та удосконалення організаційно-розпорядчих (індивідуально-правових та внутрішньоорганізаційних) актів із питань державної митної справи.

Підкреслено, що правозастосування у сфері державної митної справи є діяльністю, спрямованою на реалізацію матеріальних норм митного законодавства у відповідності до принципів здійснення державної митної справи шляхом винесення індивідуально-конкретних рішень. Виокремлено основні властивості правозастосовної діяльності митних органів: 1) владно-організуючий характер; 2) процесуальний характер; 3) дискреційний характер; 4) індивідуальна спрямованість. Установлено, що безпосереднім об'єктом правозастосовної діяльності у сфері державної митної справи є кожен окремий конкретний випадок переміщення товарів та транспортних засобів через митний кордон України, а приписи правозастосовного акта стосуються персонально визначених осіб, які здійснюють таке переміщення.

Розділ 3 «Порядок реалізації адміністративних повноважень у державній митній справі» складається з двох підрозділів, в яких охарактеризовано процедури реалізації адміністративних повноважень у державній митній справі та досліджено взаємодію як особливий спосіб реалізації адміністративних повноважень у державній митній справі.

У *підрозділі 3.1. «Процедури реалізації адміністративних повноважень у державній митній справі»* зазначено, що процедура реалізації адміністративних повноважень у державній митній справі – це встановлений процесуальними правовими нормами порядок діяльності митних органів щодо застосування матеріальних норм законодавства України у сфері державної митної справи при вирішенні індивідуальних справ. Увагу акцентовано на тому, що до схеми правозастосовної діяльності у сфері державної митної справи належать: 1) процедури переміщення товарів та транспортних засобів комерційного призначення через митний кордон України (митний контроль, митне оформлення, справляння та адміністрування митних платежів, юрисдикційні процедури, процедури оскарження рішень, дій чи бездіяльності митних органів, їх посадових осіб та інших працівників та процедури аналізу ризиків недотримання вимог

законодавства України з питань державної митної справи); 2) процедури, пов'язані з таким переміщенням (внутрішньоорганізаційні процедури, процедури здійснення митними органами контролю за окремими видами діяльності підприємств, процедури міжнародного співробітництва та процедури митного аудиту). Для кожної із перелічених процедур характерними є послідовність, поступовість здійснення дій, які перебувають у динамічному зв'язку та націлені на певний результат, однак першу групу процедур урегульовано специфічними процедурними нормами законодавства України з питань державної митної справи, а другу – врегульовано адміністративно-процедурними нормами.

У *підрозділі 3.2. «Взаємодія як спосіб реалізації адміністративних повноважень у сфері державної митної справи»* зазначено, що хоча взаємодія і стала істотною складовою процесу реалізації адміністративних повноважень у сфері державної митної справи, від якої багато в чому залежить ефективне здійснення функцій та завдань у зазначеній сфері, ця правова категорія залишається однією з найменш досліджених у доктрині не тільки митного, але й адміністративного права України. Встановлено, що основними проблемними питаннями процесу організації взаємодії у державній митній справі є: 1) не завжди враховуються комплексний характер взаємодії у державній митній справі та її кінцева мета – реалізація державної митної політики, забезпечення захисту економічних інтересів України, ефективна боротьба з правопорушеннями у сфері зовнішньоекономічної діяльності, забезпечення порядку переміщення товарів через митний кордон України; 2) через значну кількість органів, які беруть участь у боротьбі за дотримання порядку переміщення товарів та інших предметів через митний кордон України та мають схожі завдання, процес організації взаємодії значною мірою ускладнюється, що призводить до дублювання і паралелізму в їхній роботі; 3) відсутність однозначного тлумачення терміна «взаємодія», що веде до неоднакового розуміння сутності такої діяльності, її призначення, форм та методів. Крім того, питання щодо взаємодії в державній митній справі досліджуються у загальному колі проблем без виділення їх в окремий об'єкт дослідження; 4) отождолення категорій «взаємодія» та «співробітництво».

Сформульовано поняття взаємодії у державній митній справі як особливого способу реалізації адміністративних повноважень у сфері державної митної справи, що являє собою врегульовану митним законодавством, погоджену за метою, за часом і за місцем діяльність митних органів та інших суб'єктів митних правовідносин, на яких покладено обов'язки щодо контролю та забезпечення дотримання норм митного законодавства. Досліджено принципи взаємодії у сфері державної митної справи та виокремлено цілі взаємодії у державній митній справі: цілі, безпосередньо пов'язані зі здійсненням заходів щодо боротьби

з порушеннями законодавства України з питань державної митної справи, та цілі, які передбачають створення режиму оптимізації діяльності зі здійснення заходів щодо боротьби з порушеннями законодавства України з питань державної митної справи.

ВИСНОВКИ

У **Висновках** сформульовано найбільш суттєві результати й положення дослідження. Наведено теоретичні узагальнення та визначено шляхи удосконалення правового регулювання порядку реалізації адміністративних повноважень у сфері державної митної справи.

1. Рівень реалізації державної митної справи здійснюється через застосування адміністративних повноважень органів виконавчої влади та охоплює: 1) правотворчу діяльність; 2) індивідуально-розпорядчу діяльність, спрямовану на позитивне регулювання суспільних відносин у сфері державної митної справи відповідно до норм законодавства України з питань державної митної справи; 3) юрисдикційну діяльність, спрямовану на запобігання та протидію контрабанді, боротьбу з порушеннями митних правил, забезпечення безпеки суспільства та захист митних інтересів України.

2. Визначено такі ознаки адміністративних повноважень у державній митній справі: 1) виключність (реалізацію державної митної справи покладено виключно на митні органи); 2) імперативність (вимоги митних органів мають імперативний характер); 3) локальність (визначення території реалізації адміністративних повноважень згідно із зонами службової відповідальності митниць); 4) технічне та спеціальне забезпечення (використання технічних та спеціальних засобів і службових собак у безпосередній діяльності митних органів); 5) забезпечення державним примусом.

3. Запропоновано декілька підстав класифікації адміністративних повноважень у сфері державної митної справи:

за змістом: отримання, збирання та використання інформації; правотворчі повноваження; повноваження щодо вирішення індивідуальних справ; контрольні повноваження; юрисдикційні повноваження;

за способом здійснення: прийняття нормативних актів; проведення консультацій; вжиття організаційних заходів; координація; взаємодія; укладення договорів;

у залежності від організаційно-правового рівня адміністративних повноважень суб'єктів реалізації митної справи: повноваження центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної митної політики та її реалізацію, повноваження митниць, повноваження митних постів, повноваження відділів митного оформлення;

у залежності від напрямків реалізації державної митної справи: адміністративні повноваження у сфері державної митної справи, спрямовані на реалізацію фіскальної, регулятивної, статистичної, правоохоронної функцій та функції міжнародного співробітництва.

Здійснено поділ адміністративних повноважень на повноваження, які безпосередньо впливають на порядок переміщення товарів та транспортних засобів через митний кордон України, та допоміжні, спрямовані на створення умов для реалізації основних.

4. У сфері державної митної справи виокремлено такі види адміністративної діяльності митних органів: 1) у залежності від підвідомчості виконавця суб'єкту адміністративної діяльності: регулярна та делегована; 2) залежно від сфери та меж реалізації адміністративної діяльності: зовнішня і внутрішня; 3) за змістом та цілями здійснення адміністративної діяльності: адміністративно-регулятивна та адміністративно-охоронна.

5. Форма адміністративної діяльності у сфері державної митної справи є зовнішнім способом вираження, в рамках компетенції митних органів, змісту адміністративної діяльності митних органів з реалізації поставлених завдань, цілей, функцій та призначення у державній митній справі.

6. Правотворчість у державній митній справі – це підготовка та прийняття у встановленому порядку відомих нормативно-правових актів, що регулюють відносини, які виникають під час переміщення товарів та транспортних засобів через митний кордон України, а також відносини, пов'язані з організацією та функціонуванням системи митних органів. Особливість правотворчості у сфері державної митної справи полягає у тому, що така правотворчість пов'язана із зонами службової відповідальності конкретного митного органу або його спеціалізацією та має вираження у суворо регламентованому порядку розробки, видання та удосконалення організаційно-розпорядчих (індивідуально-правових та внутрішньоорганізаційних) актів із питань державної митної справи.

7. На теперішній час головною проблемою правотворчості як форми реалізації адміністративних повноважень у сфері державної митної справи є відсутність єдиних стандартів підготовки та видання митними органами нормативних актів, які містили б у собі принципи зазначеної діяльності, її стадії та конкретні процедури здійснення. Тому з метою посилення ролі науки у процесі правотворчості запропоновано розробити та прийняти спеціальне Положення про науково методичне забезпечення правотворчої діяльності у сфері державної митної справи.

8. Виокремлено такі принципи правотворчості у сфері державної митної справи: законність, гласність, демократизм, професіоналізм, диференціацію правотворчих повноважень, планування, узгодженість, обов'язковість створення механізмів реалізації нормативно-правових актів, доступність інформації, ефективність та оперативність.

9. Правозастосування у сфері державної митної справи – це діяльність, спрямована на реалізацію матеріальних норм митного законодавства у відповідності до принципів здійснення державної митної справи шляхом винесення індивідуально-конкретних рішень. Основними властивостями правозастосовної діяльності митних органів є: 1) владно-організуючий характер; 2) процесуальний характер; 3) дискреційний характер; 4) індивідуальна спрямованість. Безпосереднім об'єктом правозастосовної діяльності у сфері державної митної справи є кожен окремий конкретний випадок переміщення товарів та транспортних засобів через митний кордон України, а приписи правозастосовного акта стосуються персонально визначених осіб, які здійснюють таке переміщення.

10. Процедура реалізації адміністративних повноважень у державній митній справі – це встановлений процесуальними правовими нормами порядок діяльності митних органів щодо застосування матеріальних норм законодавства України у сфері державної митної справи при вирішенні індивідуальних справ.

11. Структуру правозастосовної діяльності у сфері державної митної справи становлять: 1) процедури переміщення товарів та транспортних засобів комерційного призначення через митний кордон України (митний контроль, митне оформлення, справляння та адміністрування митних платежів, юрисдикційні процедури, процедури оскарження рішень, дій чи бездіяльності митних органів, їх посадових осіб та інших працівників та процедури аналізу ризиків недотримання вимог законодавства України з питань державної митної справи); 2) процедури, пов'язані з таким переміщенням (внутрішньоорганізаційні процедури, процедури здійснення митними органами контролю за окремими видами діяльності підприємств, процедури міжнародного співробітництва та процедури митного аудиту). Для кожної із перелічених процедур характерною є послідовність, поступовість здійснення дій, які перебувають у динамічному зв'язку та націлені на певний результат, однак першу групу процедур урегульовано специфічними процедурними нормами законодавства України з питань державної митної справи, а другу врегульовано загальними адміністративно-процедурними нормами.

12. Взаємодія у державній митній справі – це врегульована митним законодавством, погоджена за метою, часом і місцем діяльність митних органів та інших суб'єктів митних правовідносин, на яких покладено обов'язки щодо контролю та забезпечення дотримання норм митного законодавства. У процесі взаємодії у державній митній справі зазначені суб'єкти справляють взаємний вплив один на одного і на суспільні відносини, опосередковані існуванням правопорушень у сфері державної митної справи, з метою попередження, виявлення та припинення таких правопорушень, усунення причин та умов, що їм сприяють, та покращання

якості реалізації державної митної політики шляхом найбільш доцільного поєднання сил, засобів і методів, властивих цим суб'єктам.

13. Визначено типологію цілей взаємодії у державній митній справі:

цілі, безпосередньо пов'язані зі здійсненням заходів щодо боротьби з порушеннями законодавства України з питань державної митної справи: а) активізація діяльності щодо виявлення фактів порушень законодавства України з питань державної митної справи, усунення причин та умов, що їм сприяють, шляхом узгодження здійснюваних заходів; б) підвищення ефективності діяльності митних органів щодо своєчасного, невідворотного застосування справедливих та достатніх заходів впливу щодо осіб, винних у вчиненні порушень митних правил; в) зменшення, шляхом узгодження заходів, кількості недоліків діяльності у сфері державної митної справи;

цілі, які передбачають створення режиму оптимізації діяльності зі здійснення заходів щодо боротьби з порушеннями законодавства України з питань державної митної справи: а) запровадження комплексності та системності у боротьбі з порушеннями законодавства України з питань державної митної справи; б) усунення дублювання виконуваних функцій та завдань; в) раціональне використання сил та засобів, що мають суб'єкти взаємодії для досягнення необхідних кінцевих результатів.

14. Запропоновано внести зміни до:

а) ч. 1 ст. 543 Митного кодексу України, виклавши її в такій редакції: «Призначенням митних органів є безпосереднє здійснення державної митної справи»;

б) ч. 2 ст. 544 Митного кодексу України, закріпивши таке: «Реалізуючи державну митну справу, митні органи виконують такі основні завдання:

1) забезпечення правильного застосування, неухильного дотримання та запобігання порушенню вимог законодавства України з питань державної митної справи;

2) захист національних митних інтересів України;

3) забезпечення виконання зобов'язань, передбачених міжнародними договорами України з питань державної митної справи, укладеними в установленому законом порядку;

4) здійснення в установлених Митним кодексом України межах митного контролю та митного оформлення товарів, переміщуваних через митний кордон України, удосконалення форм і методів їх здійснення;

5) забезпечення справляння митних платежів;

6) створення сприятливих умов для полегшення торгівлі, сприяння транзиту, збільшення товарообігу та пасажиропотоку через митний кордон України;

7) запобігання та протидія контрабанді та порушенню митних правил;

8) розвиток міжнародного митного співробітництва»;

в) ст. 521 Митного кодексу України, в якій передбачити, що «...компроміс полягає в укладенні мирової угоди між особою, яка вчинила порушення митних правил, чи її представником та митним органом, посадова особа якого здійснює провадження у справі»;

г) ст. 361 Митного кодексу України, яку доречно називати «системою аналізу та управління ризиками», оскільки процеси аналізу ризику та управління ризиком є двома рівноправними елементами у системі, а при використанні словосполучення «система управління ризиками», що передбачено діючою редакцією ст. 361 МКУ, дещо втрачається зміст основних процесів, які відбуваються в системі.

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ АВТОРОМ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ

1. Левченко С.Г. Проблеми правового регулювання взаємодії митних органів України в процесі реалізації адміністративних повноважень / С.Г. Левченко // Митна справа. – 2012. – № 6. – С. 61–68.

2. Левченко С.Г. Щодо питання визначення компетенції митних органів України та її складових елементів в світлі оновлення митного законодавства України / С.Г. Левченко // Митна справа. – 2013. – № 1. – С. 14–21.

3. Левченко С.Г. Теоретичні аспекти адміністративної діяльності митних органів України / С.Г. Левченко // Митна справа. – 2013. – № 2. – С. 41–49.

4. Левченко С.Г. Щодо методів реалізації адміністративних повноважень в державній митній справі / С.Г. Левченко // Митна справа. – 2014. – № 1. – С. 55–60.

5. Левченко С.Г. Методы реализации административных полномочий в государственном таможенном деле / С.Г. Левченко // Закон и жизнь. – 2014. – № 3. – С. 129–133.

6. Левченко С.Г. Адміністративні повноваження митних органів та питання їх делегування / С.Г. Левченко // Правове життя сучасної України : матеріали Міжнар. наук. конф. проф.-виклад. складу (м. Одеса, 20–21 квітня 2012 р.). Т. 2 / відп. за вип. д.ю.н., проф. В.М. Дрьомін ; Націон. ун-т «Одеська юридична академія». – О. : Фенікс, 2012. – С. 137–139.

7. Левченко С.Г. Проблема законодавчого закріплення дефініції «взаємодії митних органів» / С.Г. Левченко // Теоретичні та практичні проблеми забезпечення сталого розвитку державності та права : матеріали міжнар. наук. конф., присвяченої 15-річчю Національного університету «Одеська юридична академія» та 165-річчю Одеської школи права (м. Одеса, 30 листопада 2012 р.). Т. 1 / відп. за вип. д.ю.н., проф. В.М. Дрьомін ; Націон. ун-т «Одеська юридична академія». – О. : Фенікс. – 2012. – С. 510–512.

8. Левченко С.Г. Щодо питання реформування системи митних органів України / С.Г. Левченко // Митна справа. – 2013. – № 1. – С. 133–135.

9. Левченко С.Г. Реформування митної служби України: історія та сучасність / С.Г. Левченко // Митна політика та актуальні проблеми економічної безпеки України на сучасному етапі (економіко-управлінські, правові, інформаційно-технічні, гуманітарні аспекти) : матеріали VI міжнар. наук.-практ. конф. молодих учених (м. Дніпропетровськ, 29 березня 2013 р.). – Дніпропетровськ : Академія митної служби України, 2013. – Т. 1. – С. 135–136.

10. Левченко С.Г. Взаємодія митних органів з суб'єктами приватного права: уповноважений економічний оператор / С.Г. Левченко // Правове життя сучасної України : матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (м. Одеса, 16–17 травня 2013 р.). Т. 1. / відп. за вип. д.ю.н., проф. В.М. Дрьомін; Націон. ун-т «Одеська юридична академія». – О. : Фенікс, 2013. – С. 471–473.

11. Левченко С.Г. Щодо питання про види адміністративної діяльності органів доходів і зборів у сфері державної митної справи / С.Г. Левченко // Приоритетные направления развития правовой системы Украины (г. Донецк, 25–26 октября 2013 г.). – Херсон : Издат. дом «Гельветика», 2013. – С. 101–103.

12. Левченко С.Г. Компетенція органів доходів і зборів у сфері державної митної справи: питання юридичного змісту / С.Г. Левченко // Проблеми правової реформи та розбудови громадського суспільства в Україні : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Харків, 1–2 листопада 2013 р.).– Х. : ГО «Асоціація аспірантів-юристів», 2013. – С. 37–40.

13. Левченко С.Г. Про встановлення «відкритих переліків» адміністративних повноважень в державній митній справі / С.Г. Левченко // Особливості розвитку законодавства України у контексті євроінтеграційних процесів : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Донецьк, 15–16 листопада 2013 р.). – Д. : Східноукраїнська наукова юридична організація, 2013. – С. 82–84.

14. Левченко С.Г. Адміністративні повноваження органів доходів і зборів у сфері державної митної справи: належна правова регламентація? / С.Г. Левченко // Духовні засади сучасного право генезису : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. «IX Прибузькі юридичні читання» (м. Миколаїв, 29–30 листопада 2013 р.) / відп. ред. д-р юрид. наук, проф., академік С.В. Ківалов. – Миколаїв : Іліон, 2013. – С. 174–176.

15. Левченко С.Г. Деякі аспекти визначення поняття «адміністративна діяльність в державній митній справі» / С.Г. Левченко // Актуальні проблеми розвитку права і держави в умовах міжнародних інтеграційних процесів : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Дніпропетровськ, 29 листопада 2013 р.). – Дніпропетровськ : Академія митної служби України, 2013. – С. 212–214.

16. Левченко С.Г. Щодо методів адміністративної діяльності в державній митній справі / С.Г. Левченко // Матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. «Правова система України: сучасні тенденції та фактори розвитку» (м. Запоріжжя, 31 січня–1 лютого 2014 р.). – Запоріжжя : Запорізька міська громадська організація «Істина», 2013. – С. 97–100.

17. Левченко С.Г. Деякі аспекти взаємовідносин органів доходів і зборів із суб'єктами підприємницької діяльності / С.Г. Левченко // Правова реформа та забезпечення демократизаційних процесів і національних процесів в Україні: матеріали міжнар. наук.-практ. конф. молодих учених. – Дніпропетровськ : Академія митної служби України, 2014. – С. 58–60.

АНОТАЦІЯ

Левченко С.Г. Правові основи реалізації адміністративних повноважень у державній митній справі. – Рукопис.

Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук за спеціальністю 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право.

Дисертацію присвячено науковому дослідженню правових основ реалізації адміністративних повноважень у державній митній справі.

Сформульовано поняття адміністративних повноважень у сфері державної митної справи. Здійснено класифікацію адміністративних повноважень у державній митній справі за змістом, способом здійснення, залежно від організаційно-правового рівня адміністративних повноважень суб'єктів реалізації митної справи, функцій, покладених на митні органи, та здійснено поділ адміністративних повноважень на повноваження, які безпосередньо впливають на порядок переміщення товарів та транспортних засобів комерційного призначення через митний кордон України, та допоміжні повноваження, спрямовані на створення умов для реалізації основних.

Увагу приділено формам, видам та процедурам реалізації адміністративних повноважень у державній митній справі. Сформульовано поняття взаємодії у державній митній справі та визначено цілі такої взаємодії. Досліджено принципи взаємодії у сфері державної митної справи.

На підставі аналізу чинного законодавства України з питань державної митної справи, що стосується адміністративних повноважень у державній митній справі, запропоновано внесення змін до Митного кодексу України щодо призначення та завдань митних органів.

Ключові слова: державна митна справа, адміністративні повноваження, компетенція у державній митній справі, реалізація адміністративних повноважень, правотворчість, правозастосування, адміністративна діяльність, взаємодія.

АННОТАЦИЯ

Левченко С.Г. Правовые основы реализации административных полномочий в государственном таможенном деле. – Рукопись.

Диссертация на соискание научной степени кандидата юридических наук по специальности 12.00.07 – административное право и процесс; финансовое право; информационное право.

Диссертация посвящена научному исследованию правовых основ реализации административных полномочий в государственном таможенном деле.

Сформулировано понятие административных полномочий в сфере государственного таможенного дела. Осуществлена классификация административных полномочий в государственном таможенном деле по содержанию, способу осуществления, в зависимости от организационно-правового уровня административных полномочий субъектов реализации таможенного дела, функций, возложенных на таможенные органы, а также осуществлено разделение административных полномочий на полномочия, которые непосредственно влияют на порядок перемещения товаров и транспортных средств коммерческого назначения через таможенную границу Украины, и вспомогательные полномочия, которые направлены на создание условий для реализации основных.

Внимание уделено формам, видам и процедурам реализации административных полномочий в государственном таможенном деле. Сформулировано понятие взаимодействия в государственном таможенном деле и определены цели такого взаимодействия. Исследованы принципы взаимодействия в сфере государственного таможенного дела.

На основании анализа действующего законодательства Украины по вопросам государственного таможенного дела, касающегося административных полномочий в государственном таможенном деле, предложено внесение изменений в Таможенный кодекс Украины относительно назначения и задач таможенных органов.

Ключевые слова: государственное таможенное дело, административные полномочия, компетенция в государственном таможенном деле, реализация административных полномочий, правотворчество, правоприменение, административная деятельность, взаимодействие.

SUMMARY

Levchenko S.G. Legal Basis of Carrying out Administrative Powers in the State Customs Affair. – Manuscript.

Ph.D thesis in Law with a specialization according to 12.00.07 – Administrative Law and Procedure; Financial Law; Information Law.

The thesis deals with a scientific study of the legal basis of carrying out administrative powers in the state customs affair. It is established that the reorganization of the systems of customs bodies, establishment and liquidation of the Ministry of Revenues and Duties of Ukraine, establishment of the State Fiscal Service and renovation of the legislation of Ukraine as regards the state customs procedures, which core of upgrading is the development and adoption of the new Customs Code aimed at establishment of partnership relations among customs administrations, entities of the external economic activity and individuals have established brand new approaches to the determination of the content, legal nature, properties and classification capabilities of administrative powers in the state customs affair.

It was proved that the administrative powers in the state customs affair are one of the special attribute of the customs bodies system and directly impact their actual capacity to exercise the state customs affair, accomplish its purposes and the main tasks in said sphere, which necessitates a deep and multifaceted study and clarification of the content, attributes, properties and classification possibilities of this category of the law.

The author formulated a notion of administrative powers in the state customs affair as an aggregate of the rights and liabilities of the customs bodies that are defined by their civil liability areas, application of the customs law and levying duties and taxes, as well as application of other laws and rules concerning import, export, transfer or storage of commodities.

Administrative powers pertaining to the state customs affair are classified by their content, methods of administering, depending on the organizational and legal levels of administrative powers of the customs bodies, functions imposed upon the customs bodies in the sphere of the state customs affair; administrative powers are divided into those that directly influence the procedure of transfer of commodities and commercial transport vehicles across the customs border of Ukraine, and the auxiliary powers (aimed at creating conditions for accomplishing the main powers). Significant attention is given to the forms, kinds and procedures to accomplish administrative powers pertaining to the state customs affair.

Formulated is the notion of interaction in the state customs affair meant as an activity of the customs bodies and other entities of the customs legal relations that exercise control and adherence to the customs law norms that is regulated by the customs law and agreed according to the objective, time and place.

The objectives of interaction in the state customs affair have been defined: the objectives that are directly linked to the measures that counteract violations of the Law of Ukraine pertaining to the customs procedures, and the objectives that provide for optimization of the activities aimed at achieving the objectives of the first kind. Studied are the principles of interaction in the state customs affair: legitimacy; scientific character; planned nature; continuity; main link

principle; expedition; efficient and economic use of the possibilities arising between interacting elements; and the proportional liability principle.

On the basis of the analysis of the existing legal base of Ukraine pertaining to the state customs affair as reflected in the administrative powers in the sphere of the state customs affair, it is proposed to amend the Customs Code of Ukraine in terms of application and tasks of the customs bodies in the sphere of the state customs affair.

Keywords: state customs affair, administrative powers, competence in the state customs affair, accomplishment of administrative powers, lawmaking, law enforcement, administrative activity, interaction.

Підписано до друку 20.08.2014.
Формат 60х90/16. Ум.-друк. арк. 0,9. Наклад 100 прим.

Видавець і виготовлювач ПП «Фенікс»
Свідectво суб'єкта видавничої справи ДК У№ 1044 від 17.09.2002 р.
65009, м. Одеса, вул. Зоопаркова, 25. Тел. 7777-591.